

KUKATKO

Josefodolské divadelní jaro

2007

Za finanční podpory Krajského úřadu v Liberci, Obce Josefův Důl, Ministerstva kultury ČR, manželů Verhoefových a dalších sponzorů zveřejněných ve vstupní hale divadla.

Zkoušky čerta Belínka

Sedmnácté Josefodolské divadelní jaro začalo v pátek už dopoledne, a to proto, že úvodní představení přehlídky bylo určeno dětem. Divadelní spolek J. J. Kolár při TJ Sokol Poniklá pohádkou Zdeňky Horynové Zkoušky čerta Belínka nejen oslovil školáky v publiku, ale zároveň využil inscenace k prezentaci mladých herců, kteří po boku ostrějším kolegů získávají své první zkušenosti z prken, jež znamenají svět. Toto je velice sympatická stránka představení, škoda jen, že k pokusu o generační propojení souboru byl zvolen text, který už sice léta zdatně přežívá na amatérských i profesionálních jevištích, ale inscenátorům komplikuje práci svou schematicností. Dramatické akce jsou nahrazovány vyprávěním, postavy mají nedostatečně motivované jednání i charaktery a občas nás ještě ideově poučují. To podtrhává nohy především nezkušeným hercům, kterým se pak ztěžka budují vzájemné vztahy, vede se naučený dialog, který ale postrádá vzájemnou pocitovou komunikaci, využívají se všeobecná a stereotypní gesta místo rozehrávání dramatické situace. Na druhou stranu je ale třeba připomenout, že jednoduchými prostředky byla vyřešena scénografie dvou různých zahrad, aniž by musely probíhat složité přestavby, a stejně o velké pečlivosti svědčilo i kostýmní řešení. Není od věci připomínka, že stále trvá úkol péče o vyšší kvalitu jevištní řeči. Myslím ale, že ponikléští herci vědí o svých problémech a vše, co jim porota vytýkala, využijí k vylepšení příští inscenace. Důležité je, že mladí lidé zkusili první kroky a v tom si nevedli zase tak zcela špatně. Příště už určitě budou o kus dál, jen by měli s větší opatrností volit titul.

Za porotu: R. Felzmann

Bozkov hraje veselohru

Slavnostní zahájení přehlídky JDJ 2007 proběhne v pátek 4. 5. 2007 ve 20:00 hod. Sokol divadelní soubor Bozkov uvede veselohru o třech jednáních „Když služebnictvo stávkuje“ autora Rudy Maříka. Bozkovští se zaměřili na výběr divadelních her z 30. let 20. století. Tato veselohra se odehrává v pražském bytě dr. Raka, kde se musí vyřešit mnoho nesnází způsobených jednou hubičkou v biografu a k tomu ještě stávkou služebnictva.

Miloš Gerstner st.: Lupenec, město zakleté

Divadelní soubor Žalý při TJ Sokol Benecko přijel na JDJ poprvé. „Lupenec, město zakleté“ je krkonošská „broučkáda“ na motivy místních pověstí. Ústřední trojice – Barča se svým Honzou a na jejího milého věčně nabroušenou babičkou Antoškou se o svatojánské noci otvorem ve skále dostanou do středověkého města Lupenec. Jeho obyvatelé byli za své hříchy prokleti a uvrženi do podzemí pod Štěpanickým hradem. S příchodem naší trojice a hlavně Barči jim svítá naděje na vysvobození...

Rozborové semináře s porotou

Konají se vždy ve vstupní hale divadla v níže uvedených časech.

Sobota

13:15-14:00

OS TMA divadlo
Terežín

Neděle

9:15-10:00

13:30-15.40

Sokol DS Bozkov
DS Žalý při TJ Sokol
Benecko, DS Jizeran
Rakousy, DS Havlíček
Zákupy

Prosíme všechny účastníky o naprostou dochvilnost !!!

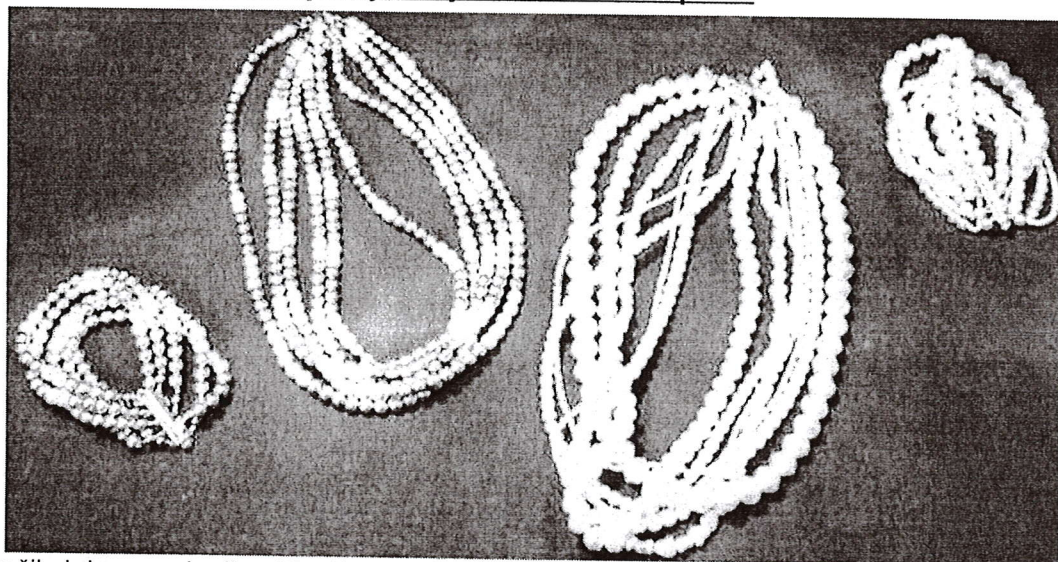
Ohlasy:

Známa francouzská komedie "Prolhaná Ketty" měla švih. Osobnost Evy Andělové je viditelná na celém představení. Divák se určitě pobavil.

Před skoro zaplněným sálem dětmi zdejší ZŠ se uvedl DS J. J. Kolár Poniklá. Diváci pohádku o čertu Belínkovi brali. Překvapila mě jejich pozornost. Představielka Belínka hrála poprvé, zrovna jako ostatní omladina. Byli pro mne všichni překvapením. Na pěkně řešené scéně byli sví. Je potěšitelné, že Pavlína Holubcová zorganizovala tolik mladých lidí. Jak je vidět, dělají divadlo rádi.

Druhá tvář (stručný obsah)

Do světnice mladého faráře přibíhá jednoho večera vyděšená služka a prosí ho, aby šel s ní do kostela, že tam leží mrtvola. V kostele už je přítomen pan děkan, který s umírajícím mluví a ten mu před svou smrtí cosi předává. Mladý farář se děkana ptá, jestli toho člověka znal, ale děkan mu nechce nic říct. Teprve na smrtelné posteli předává faráři tajemný rukopis, v němž je zapsán jeho osud. Muž z kostela se jmenuje Heinrich. Farář začíná číst:

Heinrich nejprve popisuje okamžik, kdy se rozhodl psát svůj deník. Byl se projít po horách a náhle přišla bouřka. Hromy a blesky mu připadaly jako Boží znamení. Nejprve vzpomíná na své dětství. Na matku, která velmi brzy zemřela, a na přísného a věčně zadumaného otce, kterého se téměř bál. Také na hospodyně, která jim po matčině smrti vedla domácnost. Otec mívá občas – hlavně večer – záchvaty, kdy byl nějakou silou nucen odcházet z domu a vracíval se velmi pozdě. Heinrich netušil proč a nikdo mu to nechtěl říct. Měl také kamaráda Franzla, který byl o něco starší a rád Heinricha strašil. Otec se za to na něj zlobil. Jednou se Heinrichovi podařilo vyběhnout za otcem, když zase v noci spěšně odešel od večere. Sledoval ho a zjistil, že otec pozoruje za oknem rodiče, jimž právě zemřelo dítě. Záhy otec zemřel a Heinrich měl před jeho smrtí živý sen, ve kterém se mu zjevili mrtví. Po otcově smrti se dostává na venkov, kde se seznámí se svou první dětskou láskou Marjánkou, dcerou sedláka, který se o něj stará. Ale i o ní se Heinrichovi zdá sen a Marjánka také umírá. Její otec ho vyžene, protože se nemůže smířit s tím, že Heinrich je naživu, zatímco jeho dcera musela zemřít. Tak končí Heinrichovo dětství. Rozhodne se vystudovat a nastoupí místo pomocného učitele v Jablonci. Tady se seznámí s Franziskou, dcerou bohatého kupce. Jde k němu prosit o její ruku, ale kupec ho vyžene. Nevychoval svou dceru pro nějakého chudého učitele a kromě toho chce Franzisku provdat za nějakého boháče. Nešťastná Franziska spáchá sebevraždu, skočí do řeky. Tu noc se Heinrichovi opět zdá sen, v němž její smrt předpovídá. Po její smrti přichází k Heinrichovi jeho přítel pan děkan a vysvětluje mu, aby svůj úděl nebral jako prokletí, ale jako dar. Heinrich si uvědomuje, že jeho údělem je zjevovat se lidem jako posel smrti. Rozhodne se pro osamělý život, protože přináší všem svým blízkým jen neštěstí. Čerpá sílu z hor a z přírody, žije skromně a píše svůj deník. Jediným přítelem je mu pan děkan. Jednou v noci se mu opět zdá jeho tajemný sen, ve kterém tentokrát vidí svou vlastní druhou tvář. To znamená, že má brzy zemřít. Pak ale zahlédne také tvář pana děkana... Rozhodne se jít do kostela a deník mu předat, ale nechává ho nedopsaný, aby se to pan děkan nedozvěděl.

ELEAZAR Kittel

Je film, ve kterém se snažíme přiblížit a skloubit doktorův život i pověsti o něm. Na významné osobnosti a na jejím velmi barvitém životě se snažíme ukázat boj mezi dobrem a zlem, který probíhá na všech frontách včetně té, která jde naším nitrem. Proto chceme využít nejen faktografických údajů, ale i lidových pověstí, které se osobou doktora Kittela a touto otázkou zabývají. Je možné, aby člověk k Bohu milým cílům používal prostředky, které dostane od Zlého? Je to morálně ospravedlnitelné? Je možné se vyvázat ze závazků se zlem? Stačí, abychom pečovali o blaho a prospěch tělesný, nebo je nutno se starat i o duchovní aspekty? Asi každý z nás si již někdy takové otázky položil a pokoušel se je zodpovědět. A asi každý z nás zná někoho, který si je zodpověděl nedostatečně a pak svou spolupráci se zlem hájil dobrými

úmysly. Jak probíhal tento vnitřní boj u Jana Josefa Antonína Eleazara Kittela už dnes asi nikdo kromě Pána neví, jak tento souboj dobra se zlem popisují pověsti, to známe. Chtěli bychom, aby při i po shlédnutí našeho filmu měl i divák potřebu, nad těmito otázkami přemýšlet. Hledat na ně ty správné odpovědi. Vždyť říká-li ve filmu Kittelova hospodyně svému pánovi: „K čemu by vám byly zlatáky, kdybyste o duši přišel?“, můžeme v tom slyšet nejen parafrázi na slova Písma, ale i odpověď mnoha našim současníkům, ať již máme na mysli bývalé kolaboranty nebo současné šibaly. Doktor Kittel svého ospravedlnění dosáhl, jak podle pověstí odsvědčil zpěv kohoutů. Chtěli bychom tímto filmem přispět k tomu, aby i dnešní člověk dokázal v sobě najít sílu se zlem a jeho pokušením bojovat až do konce. Právě proto se snažíme i my vyjádřit, jak nás odkaz doktora Kittela oslovil. Jak může promlouvat k lidem, pro které je lékařské umění již jen čistě fyzickou a fyzikální činností, vědecky založenou a masově provozovanou, k lidem, kteří nevěří nejen v Boha a Ďábla, ale ani v Dobro a Zlo. Náš Kittel na filmovém plakátě je černý a bílý, ale hrdina našeho filmu není černobílý. On si nevybírá mezi černou a bílou, jeho životní volba je komplikovanější: jako mnoho z nás, i on je postaven před možnost, pomáhat dobré věci tím, že udělá ústupek zlému. Kam to povede? Jak se s tímto dilematem Kittel vypořádá, jak to přijme jeho okolí, i jak to přijme divák, to je náplní našeho filmu.

Ivan Peschka, Lukáš Müller

Ze života Gustava Leutelta

„Nic na světě nedokáže zabránit tomu, aby domov v srdcích z nich vyhnaných nadále přetrvával,“

byla poslední slova josefodolského rodáka, spisovatele a básníka Gustava Leutelta, když 21. srpna roku 1946 jako 86ti letý stařec nastupoval na jabloneckém nádraží do vagonu číslo 21, aby se svoji ženou Marii navždy opustil svůj nadevše milovaný domov a byl odsunut za hranice tehdejšího Československa. A kdo vlastně Gustav Leutelt byl?

Rod Leuteltů pocházel z Lužických hor, z obce Jitrava nedaleko Jablonného v Podještědí. Zde se v domě čp. 52 manželům Antonu a Veronice Leuteltovým narodil dne 13. února roku 1820 syn, jenž při křtu svatém dostal jména Johann Michael. Jako nejmladší a nejslabší potomek drobného sedláka byl předurčen k tomu, aby se stal učitelem. Nejprve působil podle tehdy platných předpisů u učitele ve svém rodišti a od roku 1837 absolvoval studium na učitelském ústavu v Litoměřicích. Po ukončení studia působil Johann Michael Leutelt jako pomocný kantor na několika místech jabloneckého okresu a roku 1852 se definitivně usadil v Josefově Dole, kde setrval až do své smrti roku 1889. Při své kantorské činnosti poznal svoji budoucí ženu Marii Simm, dceru místního učitele v Kokoníně, se kterou se dne 20. listopadu 1855 v kostele Sv. Josefa, v obci Krásná, oženil. Mladá rodina Leuteltových žila a pracovala ve skromných podmínkách bývalé josefodolské školy, kde se jim narodili dva synové: starší Johann a mladší Gustav, jenž spatřil světlo světa dne 21. září 1860. Oba synové nastoupili stejnou životní dráhu jako jejich otec – stali se kantory, avšak starší z bratrů – Johann Leutelt již v roce 1886 zemřel.

Gustav Leutelt nejdříve chodil do národní školy v Josefově Dole, kde řediteloval jeho otec, později absolvoval ještě jako žák roční stáži na Malé Skále, kde se učil českému jazyku, načež následovala měšťanka v Jablonci nad Nisou a v letech 1875-1879 studoval na litoměřickém učitelském ústavu. Po návratu z Litoměřic působil Gustav Leutelt na zdejší škole jako praktikant, později jako učitel a po smrti svého otce v roce 1889 převzal funkci ředitele školy. V roce 1905 přešel do školy v Dolním Maxově, kde se stal ředitelem a pozdějším zakladatelem místního vlastivědného muzea. Dva roky po nástupu na školu v Dolním Maxově se tehdy již 47letý kantor oženil se svoji sestřenicí Marií Hübnerovou z Maršovic u Jablonce nad Nisou. Roku 1908 se jim narodil mrtvý syn a v roce 1912 další potomek, jehož pokřtili jménem Arnold. Na kvalitním vzdělání svého syna rodičům velmi záleželo a tak v roce 1922 odešel Gustav Leutelt do předčasné penze, načež se rodina odstěhovala do Horního Růžodolu, aby jejich syn mohl navštěvovat liberecké německé gymnázium.

Za svoji neúnavnou spisovatelskou a kantorskou činnost v oblasti Horního toku Kamenice byl Gustav Leutelt několikrát oceněn: stal se čestným občanem Dolního Maxova, v roce 1920 mu obec Josefův Důl postavila mezi kostelem a školou pomník a v roce 1923 byla v Jablonci nad Nisou založena na počest jizerskohorského spisovatele Leuteltova společnost, která je na území SRN dodnes aktivní.

Gustav Leutelt napsal celkem pět románů, několik básní, povídek a vlastivědných studií. Svoji spisovatelskou dráhu zahájil již ve svých 20ti letech, kdy napsal dvě básně, které později byly zhudebněny. V roce 1883 uveřejnil v Libereckých novinách svoji první povídku „Chudý Jiří“ a v roce 1906 napsal svůj první román „Domy Königů.“ V roce 1932 vyšel 1. díl tzv. „Nové vlastivědy jabloneckého okresu“, jehož autorem byl právě Gustav Leutelt.

V roce 1911 napsal Gustav Leutelt svůj druhý román pod názvem „Druhá tvář“ (Das zweite Gesicht), v němž se vrací do oblasti svých studentských let, tedy do Litoměřic. V tomto díle popisuje schopnost člověka předpovídat smrt blízkých lidí. Román, který byl v roce 2006 přeložen do češtiny se stal předlohou pro nastudování divadelní hry, jejíž premiéra se bude konat v sobotu 5. května 2007 v josefodolském kině.

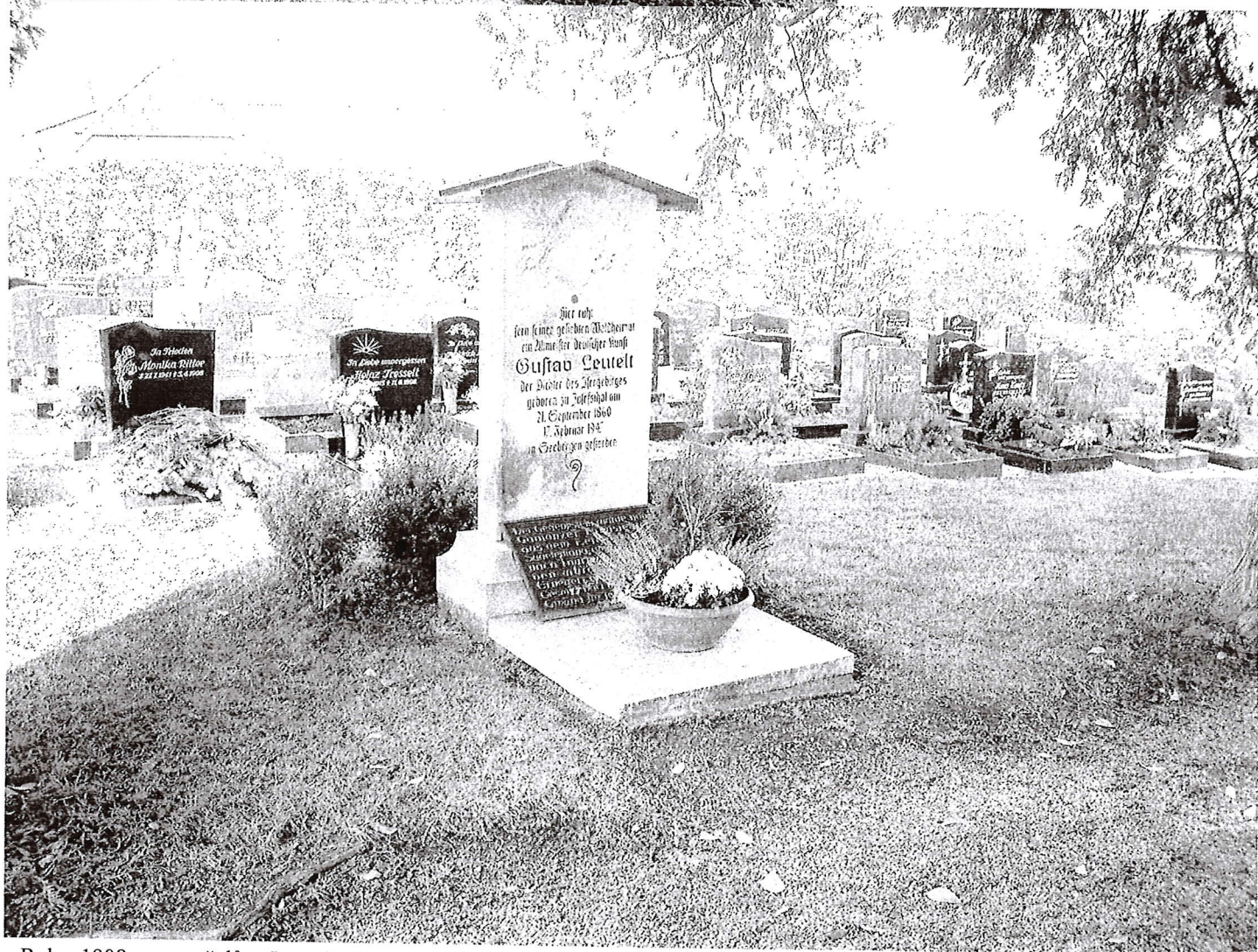
Josefodolský rodák Gustav Leutelt byl velmi skromný, hloubavý a uzavřený člověk, který nevyhledával společnost lidí, ale raději se toulal po krásné přírodě Jizerských hor, po obcích jabloneckého okresu, kde sbíral poznatky pro tzv. „Novou vlastivědu jabloneckého okresu“, která vyšla v roce 1932. Avšak osud byl vůči milému a skromnému kantorovi velice krutý.

Gust Leutelt

Gustav Leutelt ve svých
jinošských letech

Roku 1908 se manželům Leuteltovým narodil mrtvý syn, načež jeho manželka Marie vážně onemocněla, v roce 1941 padl u Charkova Leuteltův jediný syn Arnold a v srpnu roku 1946 musel osudem zlomený stařec, jehož posledním přáním bylo najít svůj věčný klid v lůně přírody Jizerských hor, svůj nadevše milovaný domov opustit. Gustav Leutelt se s tímto svým osudem do posledního okamžiku svého života nikdy nesmířil a poslední dny strávil meditací nad svým krutým osudem. Život významného josefodolského rodáka a spisovatele byl ukončen dne 17. února roku 1947. Daleko od své milované vlasti, v duryňské obci Seebergen u města Gothy, Gustav Leutelt skonal. Za rakví tažené na saních následoval farář, jeho žena Marie a šest lidí z blízkého okolí. Celkem 8 lidí doprovodilo slavného spisovatele Jizerských hor na jeho poslední cestě. Čest jeho památce!